nog een paar onzuiverheden, die niet gemakkelijk door wasschen te verwijderen zijn en die men het voordeeligst langs drogen weg heeft leeren verwijderen. Men heeft namelijk groote ijzeren kisten ingericht, welke door houten horden in horizontale lagen verdeeld zijn. Op deze horden wordt vochtig ijzeroer uitgespreid, het veenachtige ijzererts, dat in Overijsel en Brabant in vrij groote hoeveelheden aangetroffen wordt Het gas strijkt nu achtereenvolgens door deze lagen ijzeroer, waarbij het vochtige ijzererts zich vereenigt met de zwavel- en cyaanhoudende onzuiverheden.

Het oer kan daarvan heel wat opnemen alvorens het verzadigd is. Het cyaan wordt gebonden in den vorm van Berlijnsch blauw, terwijl de zwavel, die eerst als een zwaveliizer met het ijzer vereenigd was, door latere inwerking van de lucht weer loslaat en in verzadigd ijzeroer voornamelijk als vrije zwavel, evenals bloem van zwavel, aanwezig is. Het verzadigd ijzeroer is door de opname van de stoffen donker grijsblauw geworden met sommige zuiver blauwe stukken en is als zoodanig een waardevolle grondstof voor de berei

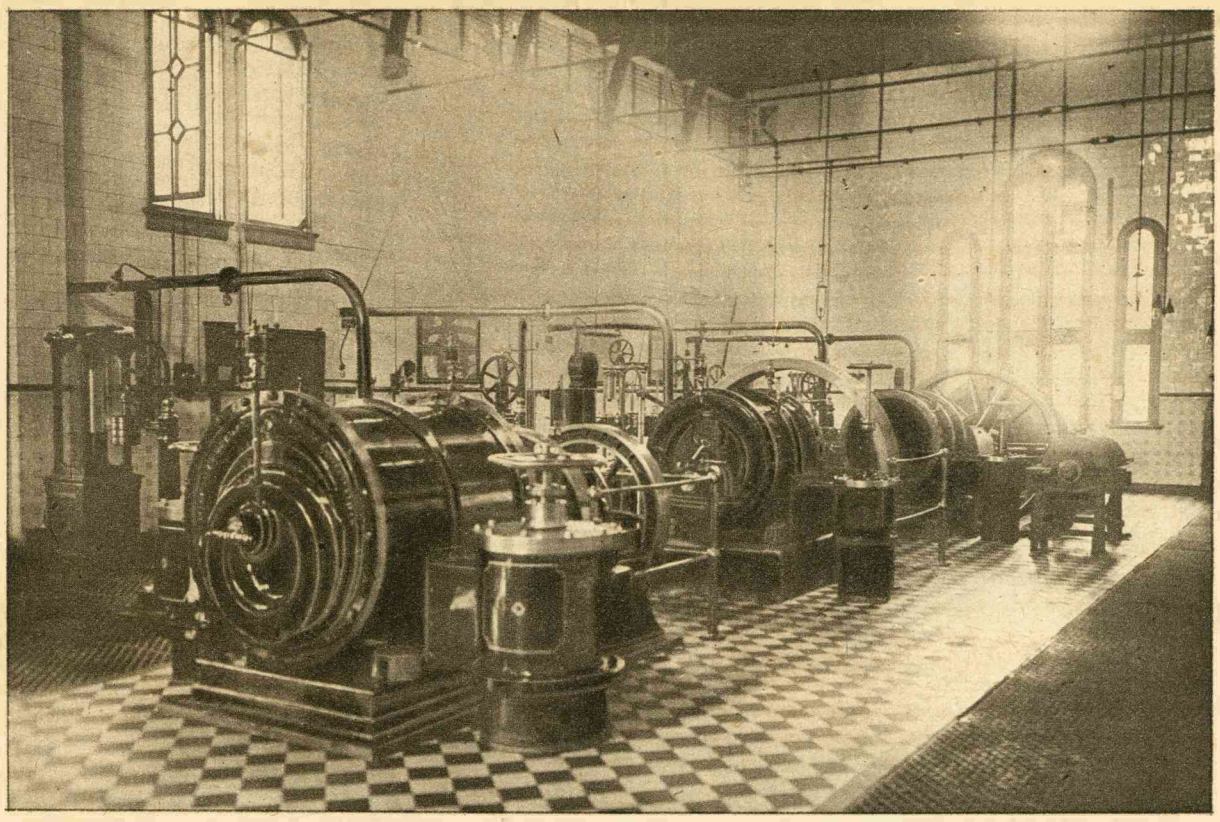

Exhausters of gaspompen.

ding van blauwe en groene schilderverven, en bovendien voor de bereiding van zwavelzuur.

Als het gas deze droge zuivering heeft ondergaan is het gereed voor gebruik Het wordt nu eerst door de fabrieks of stationsmeters gemeten, zoodat men nauwkeurig de bereide hoeveelheden kent, en wordt dan ter verzending opgeborgen in de gashouders. Die gashouders zijn enkelvoudige of meervoudige, zoogenaamde getelescopeerde, omgestulpte ijzeren klokken, welke zich in een waterbekken op en neer kunnen bewegen.

Zij worden niet omhoog gestuwd door de opstijgende kracht van het gas, doch door den druk waarmede de gaspompen het gas voortstuwen.

Uit deze gashouders stroomt het gas dan door het buizennet naar de gasmeters van de verbruikers. Het zou echter allesbehalve gewenscht zijn de toestrooming ongehinderd te doen geschieden, want de kracht, met welke het gas zou uitstroomen, zou ongelijk en bovendien veel te groot zijn. Voor een goede werking van gasbranders en gaskachels is het noodig, dat de gasdruk, de uitstroomingskracht, middelmatig en vrij gelijk zij

Daartoe doorstroomt het gas na het verlaten van de gashouders, de zoogenaamde stadsdrukregulateurs. Dit zijn ,miniatuurgashouders, welke een inrichting bezitten die zoodanig werkt, dat bij te hoogen gasdruk de doorstroomingsopening van de gasbuis naar de stad zelfwerkend kleiner wordt en bij te lagen druk grooter wordt.

Daardoor wordt bereikt dat de verbruikers een zooveel mogelijke gelijkmatige werking van hunne gastoestellen herkrijgen. Deze toestellen zijn 't ook die u in deze tijden van druk, op bepaalde tijden in sommige plaatsen den gastoevoer afsnijden, doordat zij in vrij snel tempo buiten bedrijf gesteld worden.

Uit de hier in korte trekken beschreven bewerkingen blijkt, dat er een groot verschil bestaat tusschen het stoken van ruwe steenkool in een kachel en het gebruik van gas in daarvoor ingerichte toestellen. Een der economisch meest belangrijke zaken is, dat de stoffen, die anders bij de verbranding van steenkool onbenut verloren gaan, door de gasindustrie worden gewonnen en dan grondstoffen vormen voor tal van producten, die voor ons maatschappelijk leven onmisbaar zijn. De kunstmest van den landbouw, de zwavel als grondstof voor de scheikundige industrie, de tallooze kleurstoffen waarmede onze kleedingstoffen geverfd worden, zeer vele geneeskrachtige stoffen, al dat en nog veel meer dankt zijn ontstaan aan de bijproducten van de gasfabriek, zoodat het gebruik van gas niet alleen een zaak van groot gemak en zindelijkheid, doch bovendien van onoverzienbaar maatschappelijk nut is.

D. Stavorinus.

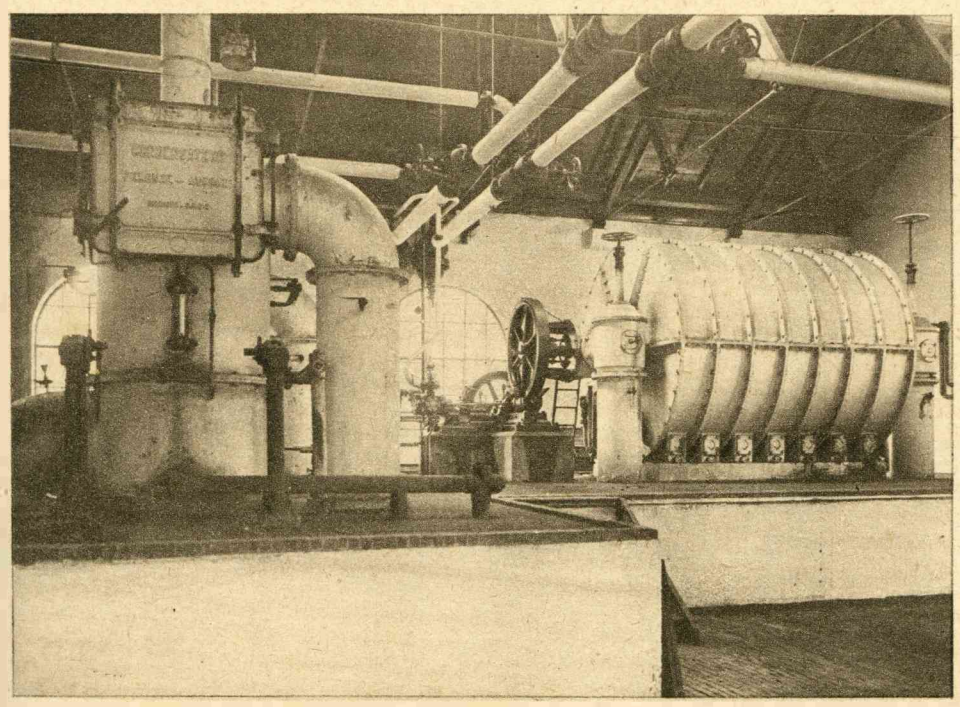

Teerafscheiders en Gaswasscher.

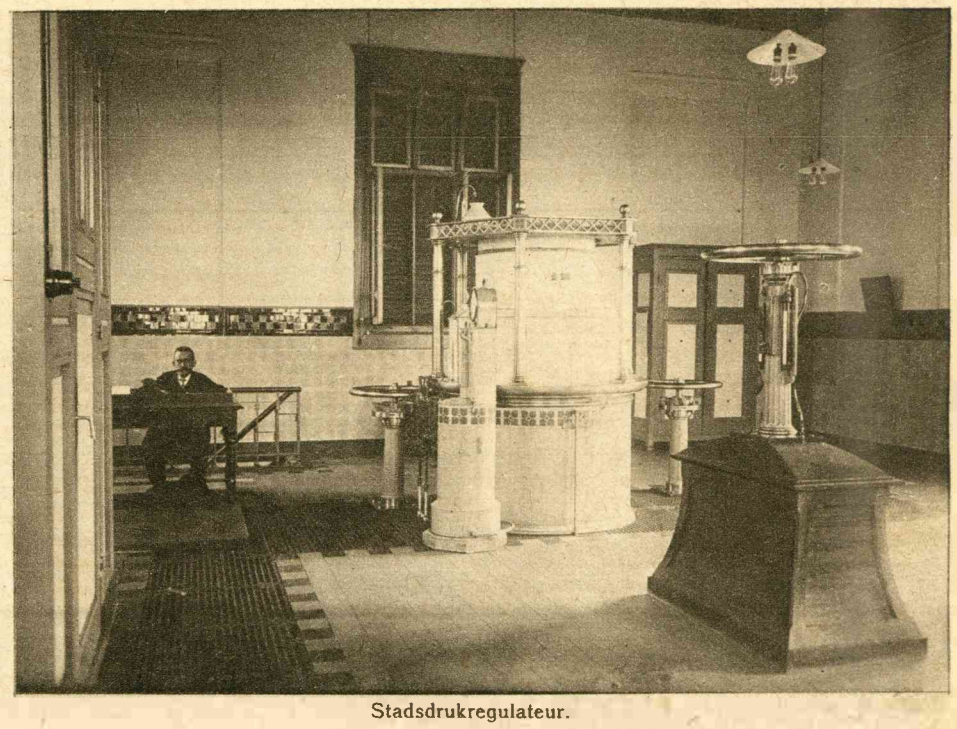

Stadsdrukregulateur.

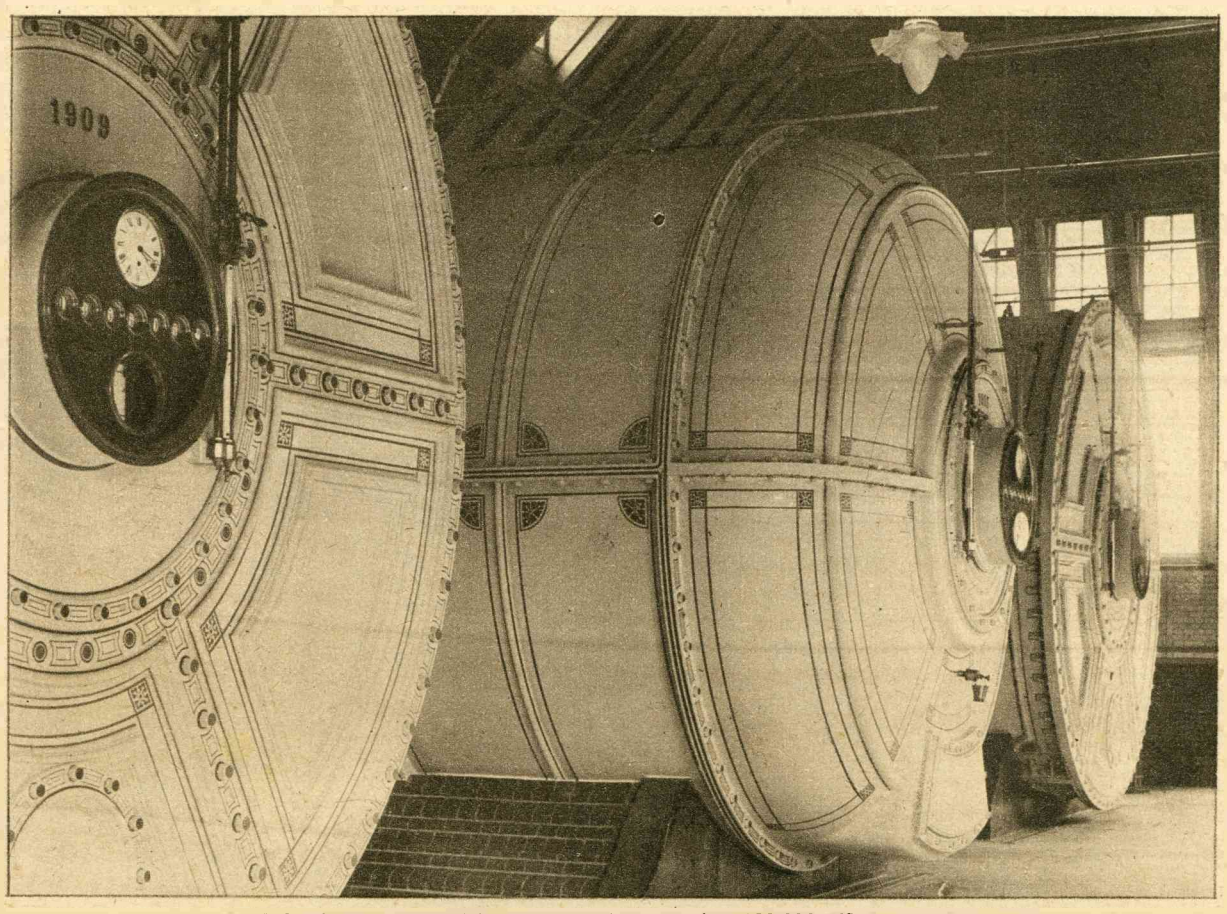

Fabrieksgasmeters. Elke gasmeter kan per dag 100.000 M³ gas meten.

De invloed van den oorlog op de literatuur.

Een door de „Börsenverein" van den Duitschen boekhandel ingestelde enquête heeft aan het licht gebracht dat de belangstelling van het lezend publiek in Duitschland bijna aan het verslappen is. In Frankrijk daarentegen schijnt er, zooals de president van de „Cercle de la Librairie" verklaart, „uit niets te blijken, dat het publiek vermoeid zou zijn van oorlogsliteratuur. De geschiedenissen van het slagveld worden veel gelezen, vooral wanneer ze geschreven worden door talentvolle schrijvers, die zelf aan het front vertoeven."

Als een bewijs, dat men in boeken zoekt, wat men in de omringende werkelijkheid mist, kan nog gelden het feit, dat de medestrijders vooral klassieken en humoristische werken vragen — ook liefdesromans —, terwijl zij die thuisblijven zich bijna uitsluitend interesseeren voor oorlogsverhalen.